

valamint az uralkodó osztály érdekeinek a nagybirtokosok és nagytőkés érdekeivel való azonossága, megakadályozta a vezetőket, hogy a politikai és társadalmi demokratizálódás kérdéseit megoldják. Minden az 1907-es forradalom után megígért reformok ellenére a parasztkérdés egyáltalán nem rendeződött.

Románia lényeges társadalmi kérdéseinek megoldásában érdekelt belső társadalmi erők fejlődésének menete egészen más irányt vett a világháború, Romániának ebben a háborúban való részvétele, Erdélynek, Bánátnak, Bukovinának és Beszarábiának a régi királysághoz való csatolása következtében, valamint a forradalmak és rendszerváltságot hatása alatt, melyekkel ez a háború zárult.

FORGÁCS ANTAL: UTOLSÓ SZAVAK

*Ó nem ilyen halálra vártam én!
Ugy képzeltem e percet valaha,
hogy fetrengve hős eszméim között,
a jelt, a titkot majd tovább adom,
melyért érdemes veszni másnak is.
A győzelemre nem vártam soha,
mert tudtam én kemény barátaim,
hogy ostobává tesz a diadal,
s a győztes bosszúra vágyik csupán.*

*Harcot akartam, karcsu napokat,
amelyek ott lebegnek kényesen
a történelem lépjai felett.
Vártam, mikor bontja ki kék haját,
s ruháinak gyönyörű kapcsait
a küzdelem, egy oly férfi előtt,
ki nem jajong a sebei miatt,
s szomjazni tud, míg nyelve fölreped.*

*Ó mélyen izzó, nehéz képzelet,
bennem fel többé sohase idézd
e gyermekesen hősi képeket.
A siró táj homokja csikorog
amint megverten kullogok tovább,
akár csak az elbocsátott cseléd,
ki munkakönyvét s batyuját viszi,
s pirulva, félszegen, mégegyszer visszanez.*